

Så Kornkvaliteten 2018 (pr. 05/11) – Kimen såvarelaboratoriet

Om analysene - Kimen Såvarelaboratoriet AS har nå analysert en stor andel av sesongens veiledningsprøver av såkorn. Dette er prøver sendt inn av gårdbrukere, leierensier og såvareforretninger. Spireanalysen blir gjort på både ubeisa og prøvebeisa korn, dvs. at kornet blir beisa på laboratoriet. Utfra smittegrad og eventuell forbedring av spireevne fra ubeisa til beisa korn gis det en vurdering om kornet bør behandles mot sopp. Kornpartiene i 2018 har en større andel små korn, enn vanlig. En del havresorter har hatt slankere korn enn normalt og kornet har vært noe mer arbeidskrevende å håndtere.

Spireanalysen foregår ved å legge kornet i fuktige papirruller. Kornet ligger først til forkjøling, og ofte vil eventuell spiretreghet (frøhvile) oppheves. Deretter blir kornet overført til høyere temperatur. Etter endt spireperiode klassifiseres korn/spirene som normale spirer, abnorme spirer, friske uspirte og døde korn. Spiren skal ha normalt utvikla rot og spire, og den vil i jord utvikles til en plante. Hos abnorme spirer er rota og/eller spiren ikke normalt utvikla og det vil sannsynligvis ikke utvikles en levedyktig plante i jord. Friske uspirte korn har intakt kime, men har på grunn av spiretreghet ikke spirt.

Hovedtrekk resultater - Korn fra Sør-Norge har i 2018 relativt god spiring, svært lite sykdom og i liten grad behov for behandling mot sopp. Det er lite spiretreghet i bygg og havre, dvs. lav andel friske, uspirte korn. Bygg fra Trøndelag har også god spireevne. Her er det noe mer sopp, men lavere forekomst enn vanlig. Det er mer spiretreghet i Trøndelag enn i Sør-Norge, med tydelige forskjeller mellom sortene.

Sør-Norge - Gjennomsnittlig spireevne for bygg er rundt 95 prosent for både beisa og prøvebeisa korn. Smittegraden av *Fusarium* (3%) og byggbrunflekk (7%) er uvanlig lavt og bare 19% av prøvene trenger behandling. Det er riktignok variasjoner mellom sortene, med *Thermus* som høyest med 30% og Brage (11%) og Rødhette (6%) med mindre behov for behandling. I 2017 og 2016 var antall byggprøver med anbefalt behandling henholdsvis 51 og 85 prosent.

Spireevnen i ubeisa havre er 91%, og 92% i prøvebeisa, mot 88 og 90 prosent i 2017. Også her er smittegraden lav, 4% *Fusarium* og 8% havrebrunflekk, og bare 10% av prøvene har blitt vurdert som nødvendig å behandle.

Spireevnen i vårhete er på nær 95% ubeisa og 96% prøvebeisa. Smittegraden er svært lav, med gjennomsnitt på 4% *Fusarium* og 1% hveteaksprikk. Andelen partier som bør behandles er for alle sortene samlet derfor svært lavt, bare 6%. I likhet med 2017 står Mirakel for over halvparten av alle vårheteprøvene.

Trøndelag - Spireevnen i bygg fra Trøndelag er god, med 94% for ubeisa og 95% for prøvebeisa. Det er omtrent det samme som i 2017, men antall spiretrege prøver er lavere i 2018. Det er flere partier i Trøndelag som bør beises/behandles mot sopp (38%), sammenlignet med Sør-Norge. Likevel er 16% smitte av *Fusarium* og 10% smitte av byggbrunflekk betydelig lavere enn normalt.